

MSSF dla spółek giełdowych Newsletter nr 6

W numerze:

1. **Działalność RMSR w pierwszym półroczu 2012**
2. **Obszar szczególnego zainteresowania:
przychody z umów z klientami**
3. **Aspekty praktyczne: testowanie aktywów
niefinansowych na utratę wartości wg MSSF**

Patronat:

1. Działalność RMSR w pierwszym półroczu 2012

ARC zatwierdza pakiet pięciu standardów i proponuje datę wejścia w życie w roku 2014

W czerwcu 2012, ARC zatwierdził regulację wprowadzającą „pakiet pięciu standardów” (MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12, MSR 27 i MSR 28) w życie najpóźniej od dnia rozpoczęcia pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się 1 stycznia 2014 lub później (tj. po jego ostatecznym zatwierdzeniu wcześniejsze zastosowanie standardów byłoby dozwolone). Przewiduje się, że standard zostanie ostatecznie zatwierdzony przez UE w ostatnim kwartale 2012 roku.

Szczegółowy raport zatwierdzenia standardów przez UE znajduje się tutaj: http://www.efrag.org/Front/c1-306/Endorsement-Status-Report_EN.aspx

RMSR wprowadza do MSSF 1 zmiany dotyczące pożyczek rządowych oprocentowanych poniżej stawek rynkowych

Zmiany umożliwiają jednostkom stosującym MSSF po raz pierwszy zastosowanie prospektywne MSR 39 lub MSSF 9 oraz par. 10A MSR 20 w odniesieniu do pożyczek udzielonych od rządu posiadanych na dzień przejścia na MSSF.

Zmiany obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. Przewiduje się, że standard zostanie zatwierdzony przez UE w pierwszym kwartale 2013 roku. Szczegóły znajdują się tutaj: <http://www.ifrs.org/Alerts/PressRelease/IFRS+1+amendment+March+2012.htm>

Poprawki do MSSF – cykl 2009-2011

W maju 2012 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) wydała „Poprawki do MSSF: cykl 2009-2011” dotyczące modyfikacji pięciu MSSF. To czwarta seria poprawek wydanych w ramach dorocznego procesu modyfikacji ukierunkowanego na wprowadzenie niezbędnych, ale niepilnych zmian w MSSF.

Zmiany obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie z możliwością wcześniejszego zastosowania. W przypadku wcześniejszego zastosowania, jednostki sprawozdawcze mogą wprowadzać zmiany pojedynczo, bez konieczności jednoczesnego stosowania wszystkich. Przewiduje się, że standard zostanie zatwierdzony przez UE w pierwszym kwartale 2013 roku. Szczegóły znajdują się tutaj: <http://www.ifrs.org/Alerts/PressRelease/AI+May+2012.htm>

W podsumowaniu, poprawki dotyczą następujących standardów:

MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”	Ponowne zastosowanie MSSF 1. Koszty finansowania zewnętrznego.
MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”	Doprecyzowanie wymagań dotyczących danych porównawczych.
MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”	Klasyfikacja sprzętu przeznaczonego do serwisowania.
MSR 32 „Instrumenty finansowe – Prezentacja”	Skutki podatkowe podziału zysku oraz kosztów transakcji kapitałowych pomiędzy posiadaczy instrumentów kapitałowych.
MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”	Sprawozdawczość śródroczna - sumy aktywów i zobowiązań segmentowych.

RMSR wydaje projekt poprawek do MSSF w cyklu 2010-2012

W maju 2012 roku, w ramach dorocznych poprawek do MSSF, RMSR wydała projekt standardu „Poprawki do MSSF: cykl 2010-2012” dotyczące modyfikacji jedenastu MSSF. Proces ten jest ukierunkowany na wprowadzenie niezbędnych, ale niepilnych zmian do MSSF.

Proponowany termin wejścia w życie dotyczy okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie, z wyjątkiem zmian do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” oraz wynikających z nich zmian do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, które miałyby obowiązywać w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie. Dopuszcza się wcześniejsze zastosowanie wszystkich proponowanych zmian.

Termin nadsyłania uwag do propozycji mija 5 września 2012 roku. Szczegóły znajdują się tutaj: <http://www.ifrs.org/Alerts/PressRelease/annual+improvements+May+2012.htm>

MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”	Doprecyzowanie definicji „warunku nabycia praw”
MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”	Doprecyzowanie wymogu rozliczanie zapłaty warunkowej w połączeniach przedsięwzięć.
MSSF 8 „Segmenty operacyjne”	Ujawnienia nt. zagregowanych segmentów operacyjnych. Doprecyzowania wymogów nt. uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych do aktywów jednostki.
MSSF 13 „Wycena wartości godziwej”	Wyjaśnienia, że jednostka nie ma obowiązku dyskontowania należności i zobowiązań krótkoterminowych bez ustalonego oprocentowania, jeśli efekt dyskonta jest nieznaczący.
MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”	Wskazówki nt. klasyfikacji zobowiązań jako krótko- i długoterminowych.
MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”	Objaśnienia nt kapitalizacji zapłaconych odsetek.
MSR 12 „Podatek dochodowy”	Ujmowanie aktywów z tytułu podatku odroczonego w odniesieniu do niezrealizowanych strat.
MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Aktywa niematerialne”	Wyjaśnienia, w jaki sposób określić amortyzację przeszacowywanych składników rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych.
MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych”	Doprecyzowanie i wprowadzenie dodatkowych wymogów ujawnień w odniesieniu do kluczowych członków kierownictwa.
MSR 36 „Utrata wartości aktywów”	Wyjaśnienia, że wymogi dotyczące ujawniania informacji zawarte w MSR 36, stosowane do wartości użytkowej, mają również zastosowanie do wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Komitet ds. Interpretacji MSSF opublikował projekt interpretacji dotyczącej rozliczania obciążeń podatkowych

W maju 2012 roku Komitet ds. Interpretacji MSSF opublikował projekt interpretacji DI/2012/1 „Podatki nakładane przez władze publiczne na jednostki działające na określonym rynku”. Opracowano go w odpowiedzi na wnioski o wyjaśnienie, kiedy należy ujmować zobowiązanie z tytułu podatków zależne od prowadzenia przez jednostkę danego rodzaju działalności na określony dzień.

Propozycja wyjaśnia, że zdarzenie rodzące obowiązek zapłaty podatku przez jednostkę to działalność powodująca konieczność odprowadzenia podatku ustalonego odpowiednimi przepisami. Zwyczajowego obowiązku odprowadzenia podatku nie powoduje ani przymus ekonomiczny, ani zasada kontynuacji działalności firmy. Zobowiązanie i związany z nim koszt ujmuje się progresywnie jedynie wówczas, gdy zdarzenie rodzące taki obowiązek utrzymuje się przez pewien okres.

Termin nadsyłania uwag mija 5 września 2012 roku. Szczegóły znajdują się tutaj: <http://www.ifrs.org/Alerts/PressRelease/Draft+interpretation+Levies+May+2012.htm>

Komitet ds. Interpretacji MSSF opublikował projekt interpretacji dotyczącej opcji put wystawionych dla udziałów niedających kontroli

W maju 2012 roku Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej opublikował projekt Interpretacji D1/2012/2 „Opcje put wystawione dla udziałów niedających kontroli”.

Propozycja wyjaśnia, że opcja put dotycząca kapitału własnego jednostki zależnej powoduje powstanie zobowiązania finansowego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej, które następnie przeszacowuje się przez wynik. Proponowane rozwiązania będą miały zastosowanie retrospektywne, ale interpretacja nie będzie dotyczyła opcji put udziałów niedających kontroli rozliczanych jako zapłata warunkowa zgodnie z MSSF 3 (2004).

Termin nadsyłania uwag mija 1 października 2012 roku. Szczegóły znajdują się tutaj: <http://www.ifrs.org/Alerts/PressRelease/Draft+interpretations+put+options+May+2012.htm>

RMSR wprowadziła objaśnienia na temat przepisów przejściowych dotyczących MSSF 10, MSSF 11 oraz MSSF 12

Zmiany do mają na celu dostarczenie dodatkowych objaśnień na temat przepisów przejściowych w „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” oraz MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” w taki sposób, aby „ograniczyć wymogi przekształcenia danych porównawczych tylko do poprzedzającego okresu porównawczego”. Wprowadzono również zmiany do MSSF 11 i MSSF 12 w celu eliminacji wymogów prezentowania danych porównawczych za okresy wcześniejsze niż bezpośrednio poprzedzający okres.

Zmiany obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie. Przewiduje się, że standard zostanie zatwierdzony przez UE w pierwszym kwartale 2013 roku. Szczegóły znajdują się tutaj: <http://www.ifrs.org/Alerts/PressRelease/Amendment+10+11+12+June+2012.htm>

2. Obszar szczególnego zainteresowania: przychody z umów z klientami

Pierwszy wspólny projekt standardu opracowany przez RMSR i FASB i publikowany w czerwcu 2010 roku doczekał się ponad 950 komentarzy ze strony użytkowników i osób sporządzających sprawozdania finansowe, reprezentujących różne branże. Zmusiły one Rady do wprowadzenia szeregu znaczących zmian do przedstawionego projektu. Ze względu na szczególną wagę przychodów generowanych przez jednostki, zdecydowano się na ponowną publikację projektu standardu.

Zasada leżąca u podstaw projektu nie uległa zmianie. Zakłada się, że jednostka powinna ująć przychód z tytułu transferu towarów lub usług do klientów w kwocie odpowiadającej wysokości zapłaty, którą spodziewa się otrzymać w zamian za te towary lub usługi. W celu realizacji tej zasady jednostka powinna przebiec następujące etapy:

1. wskazać umowę zawartą z klientem,
2. zidentyfikować poszczególne zobowiązania do wykonania świadczeń zawarte w tej umowie,
3. określić cenę transakcji,
4. alokować cenę transakcji pomiędzy poszczególne świadczenia, do których zobowiązuje ją umowa,
5. ująć przychód w chwili wykonania zobowiązania do świadczenia usług.

Niniejszy artykuł krótko omawia podstawowe zmiany wprowadzone do pierwotnego projektu standardu, a ponadto wskazuje kwestie, które zdaniem obu Rad wymagały dalszych uwag ze strony potencjalnych użytkowników. Rady zwróciła się również o przedstawienie poglądów na temat jasności i kompletności przedstawionych propozycji oraz ich dopasowania do treści ekonomicznej umów zawartych przez podmiot sprawozdawczy z klientami. Interesowały się również potencjalnymi niezamierzonymi skutkami, które może spowodować wprowadzenie standardu w jego obecnym kształcie.

Kwestie, w stosunku do których Rady oczekiwała określonych uwag

Kontrola – ujmowanie przychodu w czasie (kwestia 1)

Podobnie jak w wersji pierwotnej projektu, zachowano koncepcję „kontroli klienta” jako warunku ujęcia przychodu związanego z realizacją obowiązku wykonania świadczenia. Wersję pierwotną krytykowano za brak wyjaśnienia, w jaki sposób ocenić przekazanie klientowi kontroli w odniesieniu do świadczonych usług. Obecna wersja projektu nieco szerzej omawia to zagadnienie. Poza wskazaniem kryteriów oceny, czy klient przejął kontrolę lub uzyskał korzyści z tytułu dotychczas wykonanych prac, wprowadza on nową koncepcję. Jeżeli dotychczas wykonane prace nie mają „alternatywnego zastosowania” (tj. w kategoriach praktycznych lub umownych sprzedający nie mógłby dostarczyć ich innemu kontrahentowi), przychód ujmuje się w czasie, pod warunkiem, że klient nie może uniknąć zapłaty przynajmniej za prace zrealizowane na dany dzień.

Rady zwróciły się o nadsyłanie uwag czy proponowane kryteria oceny możliwości ujmowania przychodu w czasie są odpowiednie. Gdyby kryteria te okazały się nieodpowiednie, oczekiwałyby wskazówek, jakie kryteria lepiej nadawałyby się do określenia możliwości ujmowania przychodu we wskazany sposób.

Ściągalność (kwestia 2)

W wersji pierwotnej RMSR i FASB proponowały prezentację przychodu z uwzględnieniem jego prognozowanej nieściągalności w chwili początkowego ujęcia, tj. odzwierciedlenia potencjalnej nieściągalności bezpośrednio w kwocie przychodu. Zdaniem wielu respondentów szczególne znaczenie ma tu przejrzystość informacji dotyczących ściągalności przychodu. Wobec tego wersja obecna proponuje uwzględnienie w pozycji przychodów kwoty zapłaty, do której podmiot posiada prawa. Odpisy z tytułu utraty wartości związane z umowami zawartymi z klientami (które nadal wycenia się i wykazuje zgodnie ze standardami dotyczącymi instrumentów finansowych) prezentuje się w sąsiedniej pozycji celem zapewnienia przejrzystości relacji między wysokością przychodu a ryzykiem kredytowym dotyczącym klienta.

Rady zwróciły się o przesyłanie uwag czy proponowane odzwierciedlenia ryzyka kredytowego dotyczącego klienta w sprawozdaniu finansowym jednostki są odpowiednie. Jeżeli takie podejście okazałoby się zdaniem potencjalnych użytkowników nieodpowiednie, Rady oczekiwały propozycji alternatywnych.

Ograniczenia w ujmowaniu przychodu zmiennego (kwestia 3)

Pierwotna wersja standardu proponowała ograniczenie ceny transakcji określonej na etapie 3 do kwot dających się wiarygodnie oszacować. Nowa propozycja wymaga określenia oczekiwanej ceny transakcji na etapie 3, wprowadzając następnie dodatkowe ograniczenie dotyczące skumulowanej kwoty przychodów ujmowanej w odniesieniu do przychodu zmiennego, stwierdzając, że należy ograniczyć go do wartości, co do której sprzedający ma uzasadnioną pewność, że mu się należy. Ocena ta uwzględnia historyczne doświadczenia podmiotu w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innego rodzaju dowody, ale tylko wówczas, gdy stanowią one predykcję kwoty zapłaty należnej podmiotowi. Jeżeli umowa o świadczenie usług obejmuje kwotę warunkową, propozycje te mogą spowodować szybsze niż obecnie ujmowanie przychodu do momentu osiągnięcia pułapu „uzasadnionej pewności” i zawieszenie dalszego jego ujmowania do momentu wyjaśnienia kwestii dotyczącej kwoty warunkowej.

Rady zwróciły się o nadsyłanie uwag dotyczących zasadności wprowadzenia takiego rodzaju ograniczenia kwoty przychodu. Gdyby zdaniem potencjalnych użytkowników ograniczenie to okazało się nieodpowiednie, Rady oczekiwały propozycji alternatywnych.

Test na zobowiązania rodzące obciążenia (kwestia 4)

Wielu respondentów nadsyłających uwagi do pierwotnej wersji projektu wyrażało obawy w związku z ujmowaniem zobowiązań z tytułu realizacji dodatkowych świadczeń zamiast z tytułu umów rodzących dodatkowe obciążenia. W szczególności podnoszono, że takie podejście nie odzwierciedla istoty ekonomicznej umowy, bo wymusza ujęcie zobowiązania (i początkowej straty), pomimo że umowa jako całość okaże się dochodowa. Rady podtrzymały propozycję ujmowania zobowiązania na poziomie obowiązku wykonania świadczenia, ale ograniczyły ją do obowiązków realizowanych w miarę upływu czasu (tj. usług), których okres świadczenia w momencie zawarcia umowy ocenia się na ponad rok.

Rady zwróciły się o nadsyłanie uwag na temat odpowiedniości wyznaczenia zakresu testu na obciążenia. Gdyby zakres ten okazał się, zdaniem potencjalnych użytkowników, nieodpowiedni, Rady oczekiwały propozycji alternatywnych.

Śródroczna sprawozdawczość finansowa – dodatkowe ujawnienia (kwestia 5)

Projekt standardu proponuje modyfikację MSR 34 "Śródroczna sprawozdawczość finansowa" – poszerzenia wymogów sprawozdawczości śródrocznej o pewne ujawnienia dotychczas wymagane na koniec roku sprawozdawczego. Obejmowałyby one:

- podział przychodów na pozycje;
- uzgodnienie zmian zagregowanego salda aktywów i zobowiązań umownych w okresie sprawozdawczym;
- analizę zobowiązań do realizacji świadczeń, pozostałych do wykonania przez podmiot;
- informacje dotyczące dodatkowych obciążeń z tytułu zobowiązań do realizacji świadczeń oraz uzgodnienie zmian w korespondencji z odpowiednimi zobowiązaniami z tytułu dodatkowych obciążeń w okresie sprawozdawczym;
- uzgodnienie zmian salda ujętych aktywów z kosztami uzyskania lub realizacji umowy zawartej z klientem.

Rady oczekiwały uwag dotyczących sensowności zawarcia tego rodzaju wymogów w sprawozdaniu śródrocznym oraz opinii respondentów na temat stosunku potencjalnych korzyści płynących z ujawnienia takich informacji do kosztów związanych z ich przygotowaniem i rewizją.

Kwestia podsumowująca (kwestia 6)

Rady chciały również poznać opinie respondentów na temat zastosowania proponowanych wymogów dotyczących kontroli i wyceny do transakcji przekazania aktywów niefinansowych (np. rzeczowego majątku trwałego), niebędących skutkiem rutynowej działalności podmiotu. W przypadku opinii negatywnych Rady prosiły respondentów o przedstawienie propozycji alternatywnych.

Inne kwestie

Identyfikacja poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczeń zawartych w umowie

Zdaniem wielu respondentów, kryteria decydujące o tym, czy podmiot powinien oddzielnie rozliczać zobowiązania z tytułu świadczeń, zawarte w pierwotnym projekcie, były zbyt szerokie. W pewnych sytuacjach zmuszałoby to podmioty do ujmowania dużej liczby oddzielnych zobowiązań, co niekoniecznie odzwierciedlałoby gospodarczy sens zawartej umowy. Kwestia ta miała szczególne znaczenie dla branży budowlanej. W nowej wersji projektu ograniczono liczbę przypadków, w których wymaga się oddzielnego rozliczania poszczególnych zobowiązań. Wskazuje on, że w przypadku występowania bliskich powiązań towarów lub usług stanowiących przedmiot transakcji, jeżeli świadczący podmiot musi dokonać znaczącego wysiłku związanego z ich integracją, a oferowany klientowi powstały w ten sposób pakiet ulega znaczącej modyfikacji lub dostosowaniu do warunków zawartych w umowie, rozlicza się go jako jedno zobowiązanie do realizacji świadczeń. Takie rozwiązanie może zmienić obecne praktyki, np. stosowane przez dostawców oprogramowania.

Zmienność ceny transakcji

Większości respondentów nie podobała się propozycja wprowadzenia wymogu określania ceny transakcji jako szacunku ważonego prawdopodobieństwem w sytuacjach, gdy cena transakcji może ulegać zmianom. W odpowiedzi na nadesłane zastrzeżenia Rady zmodyfikowała propozycję. W jej obecnym kształcie podmiot musi dokonać wyboru – albo zastosować metodę proponowaną w wersji pierwotnej, albo przedstawić kwotę najbardziej prawdopodobną (najlepsze szacunki kierownictwa) - w zależności od tego, która lepiej odzwierciedla prognozy dotyczące oczekiwanej zapłaty. Wybraną metodę należy stosować konsekwentnie przez cały okres obowiązywania umowy.

Wartość pieniądza w czasie

Obecna wersja projektu podtrzymuje propozycję, by przy określaniu ceny transakcji uwzględniać wartość pieniądza w czasie, jeżeli umowa obejmuje znaczącej wielkości element finansowania. Ze względów praktycznych jednak wymóg ten ograniczono do sytuacji, w których w chwili podpisania umowy oczekuje się, że okres od momentu przekazania towarów lub usług klientowi do momentu otrzymania płatności przekroczy jeden rok (niezależnie od tego, czy obowiązuje płatność z góry, czy z dołu). W projekcie uwzględniono również czynniki, które ułatwią podmiotom sprawdzenie, czy element finansowania ma znaczącą wartość w odniesieniu do umowy jako całości.

Gwarancje produktów

Ogromna większość respondentów nie zgodziła się z propozycją rozróżnienia między gwarancją dotyczącą wad ukrytych produktu w chwili sprzedaży a gwarancją dotyczącą wad ujawniających się w określonym czasie po dacie sprzedaży. Obecna wersja standardu znosi to rozróżnienie, a zamiast niego proponuje rozliczanie gwarancji jako oddzielnego zobowiązania do realizacji świadczeń w przypadku, gdy klient mógłby uzyskać rękojmię niezależnie lub jeżeli obejmuje ona dodatkowe usługi prócz zapewnienia, że świadczenia wykonane w przeszłości przez podmiot są zgodne z warunkami umowy (tj. że dostarczone towary są wolne od wad).

Zmiany umowy

Pierwotna propozycja wymuszała oddzielne rozliczanie zmian w umowie w zależności od występowania współzależności między ceną umowną przed i po ich wprowadzeniu. Wielu respondentów podnosiło zarzut, że takie podejście nie odzwierciedla istoty zmian, np. może powodować powstanie w okresie rozliczeniowym wysokich sald debetu i kredytu w chwili ich wprowadzenia, nawet jeżeli dotyczyłyby one towarów i usług, których podmiot jeszcze nie zdążył dostarczyć. Rady dopracowały propozycje uwzględniając otrzymane uwagi. W efekcie wiele zmian rozlicza się prospektywnie (tj. zmiany umowy uwzględnia się w rozliczeniach poczynając od terminu ich wprowadzenia). Główne wyjątki dotyczą świadczeń, których realizacja nie została zakończona i przypadków, gdy jedyna zmiana umowy dotyczy ceny. W takich sytuacjach utrzymano pierwotne propozycje dotyczące rozliczania zmian umowy metodą skumulowanych uzupełnień.

Retrospektywne zastosowanie propozycji

W obecnej wersji projektu proponuje się nadal zastosowanie retrospektywne, ale jednocześnie wprowadza pewne przejściowe zwolnienia, ponieważ Rady są świadome, że dla niektórych jednostek może to stanowić problem. W przypadku korzystania z takich zwolnień wymaga się ujawnienia dodatkowych informacji. Rady potwierdziły również, że termin wejścia standardu w życie zostanie ustalony w taki sposób, by podmioty sprawozdawcze miały dość czasu na przygotowanie sald koniecznych do retrospektywnego zastosowania standardu.

Dalsze działania

Termin nadsyłania uwag do zmodyfikowanej wersji standardu minął 13 marca 2012 roku. Rady planują wydanie wersji ostatecznej standardu "Przychody z umów z klientami" w drugiej połowie roku, ale ostateczny termin zależy od liczby i charakteru nadesłanych uwag. Nowy standard będzie obowiązywał najwcześniej w stosunku do okresów rozliczeniowych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie (przed przyjęciem w poszczególnych krajach musi go oczywiście zatwierdzić Unia Europejska).

3. Aspekty praktyczne: testowanie aktywów niefinansowych na utratę wartości wg mssf

W raporcie rocznym wydanym we wrześniu 2011 roku Zespół ds. Przeglądu Sprawozdawczości Finansowej (Financial Reporting Review Panel, dalej: Zespół) wskazał obszary, w których podczas przeglądu rocznego sprawozdania finansowego dostrzeżono możliwości podniesienia jakości sprawozdawczości. Jednym z tych obszarów był MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. Zespół zauważył, że wśród osób sporządzających sprawozdania finansowe panuje niepewność co do zastosowania wymogów ujawniania utraty wartości ośrodków generujących przepływy pieniężne, w tym wartości firmy. W szczególności chodziło o nieporozumienia w zakresie zastosowania warunków określania wartości godziwej pomniejszonej o koszt sprzedaży oraz wartości użytkowej. Niniejszy artykuł omawia różnice między wartością godziwą pomniejszoną o koszt a wartością użytkową oraz ujawnienia, na których koncentruje się Zespół.

Wartość odzyskiwalna

Testy na utratę wartości wymagają co do zasady porównania wartości bilansowej składnika aktywów lub ośrodka generującego przepływy pieniężne z jego wartością odzyskiwalną, którą stanowi wyższa z dwóch kwot: wartość godziwa pomniejszona o koszt sprzedaży (WG-KS) lub wartość użytkowa (WU). Jeżeli któraś z tych kwot przewyższa wartość bilansową, składnik aktywów nie utracił wartości i można zaniechać dalszej oceny w oparciu o alternatywne sposoby pomiaru.

Na ogół trudno jest uzyskać informacje o wartości rynkowej ośrodków generujących przepływy pieniężne i aktywów niefinansowych. Wobec tego, w toku corocznych testów na utratę wartości, wartość odzyskiwalną wyrażoną jako WG-KS lub WU szacuje się przy użyciu technik zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Choć koncepcje leżące u podstaw obu tych wskaźników są zbliżone (prognozy zdyskontowanych przepływów pieniężnych), same obliczenia różnią się. MSR 36 zawiera bardziej szczegółowe wymogi w odniesieniu do WU. Różnice w założeniach mogą więc prowadzić do różnic w wartościach wynikowych WG-KS i WU. Metodę obliczenia należy więc wybierać z rozważą, a sprawozdanie finansowe powinno ujawniać szczegółowe informacje na ten temat.

Wartość godziwa pomniejszona o koszt sprzedaży (WG-KS)

Dla celów testów na utratę wartości opisanych w aktualnie obowiązującym standardzie WG-KS definiuje się jako kwotę, jaką można otrzymać ze sprzedaży składnika aktywów (lub ośrodka generującego przepływy pieniężne) w transakcji przeprowadzonej między dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi stronami na warunkach rynkowych, pomniejszoną o koszty zbycia.

MSR 36 wyznacza trzystopniową hierarchię umożliwiającą dokładny pomiar WG-KS:

- a) cena w ramach wiążącej umowy sprzedaży lub
- b) jeżeli nie zawarto wiążącej umowy sprzedaży, aktualna cena oferowana na aktywnym rynku lub cena ostatniej transakcji,
- c) jeżeli żadne z powyższych źródeł nie jest dostępne, ocena oparta o najlepsze możliwe do uzyskania informacje dotyczące kwoty, jaką jednostka mogłaby uzyskać ze sprzedaży danego składnika aktywów lub ośrodka generującego przepływy pieniężne.

Niezależnie od tego, którą metodę się stosuje, należy uwzględnić koszty zbycia danego składnika aktywów lub ośrodka generującego przepływy pieniężne.

W praktyce WG-KS stosuje się przy testowaniu utraty wartości metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Ponieważ wartość godziwa zależy od praktyki gospodarczej, standard opisuje ją, ale nie podaje wytycznych dotyczących jej obliczenia (jak to ma miejsce w przypadku WU). Należy więc starannie rozważyć czynniki, jakie dobrze poinformowany kupujący uwzględniłby w wycenie przedmiotu transakcji. Wobec tego wewnętrzne prognozy przepływów pieniężnych koryguje się tak, by wykluczyć oddziaływanie aktualnego właściciela lub cech charakterystycznych jednostki, których uczestnik rynku (hipotetyczny nabywca) nie będzie świadom. Jednocześnie koryguje się przepływy pieniężne, tak by uwzględniały czynniki, które wzięłyby pod uwagę potencjalny nabywca.

Wartość użytkowa (WU)

WU definiuje się jako bieżącą wartość przyszłych przepływów pieniężnych, których oczekuje się w związku z ciągłym użytkowaniem składnika aktywów lub ośrodka generującego przepływy pieniężne oraz jego ewentualnym zbyciem pod koniec okresu użyteczności. Prognozy przepływów pieniężnych powinny opierać się o uzasadnione, sensowne założenia, stanowiące najlepsze szacunki kierownictwa w odniesieniu do warunków ekonomicznych, które wystąpią w pozostałym okresie użyteczności danego składnika aktywów lub ośrodka generującego przepływy pieniężne. Przepływy pieniężne są charakterystyczne dla danej jednostki, a ich wartość bieżącą określa się przy użyciu stopy dyskonta odzwierciedlającej bieżące rynkowe oceny wartości pieniądza w czasie oraz rodzajów ryzyka charakterystycznych dla danego składnika aktywów. Zespół wykorzystał tę okazję do przypomnienia jednostkom sprawozdawczym o tym, że stopa dyskonta musi odpowiadać bieżącym wymaganiom inwestorów i odzwierciedlać cechy charakterystyczne danego składnika aktywów lub ośrodka generującego przepływy pieniężne. W związku z tym Zespół stwierdził, że nie oczekuje stosowania jednej wspólnej stopy dyskonta w stosunku do ośrodków generujących przepływy pieniężne, prowadzących zróżnicowaną działalność.

Różnice w obliczeniach zdyskontowanych przepływów pieniężnych dla WG-KS i WU

Podstawowa różnica między obliczeniami wykonywanymi dla potrzeb WU i WG-KS dotyczy restrukturyzacji, których jednostka jeszcze nie rozpoczęła, lub planowanych inwestycji kapitałowych (nastawionych na zwiększenie wydajności). Takie przypadki wyklucza się z WU, ale można je włączyć do obliczeń WG-KS, jeżeli wszyscy racjonalnie działający uczestnicy rynku podjęliby takie inwestycje i uwzględnili je w cenie nabycia. Takie podejście odzwierciedla założenie, że potencjalny nabywca uwzględniłby takie wydatki i/lub reorganizację przy podejmowaniu decyzji o zakupie, a zatem odpowiednia modyfikacja przepływów pieniężnych stanowiłaby element negocjacji ceny nabycia. Wobec tego scenariusz planowanej restrukturyzacji, który jeszcze nie został opracowany zgodnie z wytycznymi MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, ale na który zdecydowałby się racjonalny uczestnik rynku w celu zwiększenia wartości danego ośrodka generującego przepływy pieniężne, zostałby uwzględniony przy szacowaniu WG-KS, ale nie miałby wpływu na WU tego ośrodka. Podobna sytuacja wystąpiłaby w przypadku przyszłych nakładów inwestycyjnych podnoszących jego wartość.

I odwrotnie, synergie charakterystyczne dla danej jednostki wymagają eliminacji z WG-KS, z wyjątkiem takich przypadków, które potencjalny nabywca mógłby z uzasadnionym prawdopodobieństwem zrealizować.

Kolejna różnica między tymi dwoma modelami wyceny dotyczy finansowania skutków podatkowych oraz stosowania i ujawnienia odpowiedniej stopy dyskonta. WU jednoznacznie wymaga oparcia obliczeń o założenia sprzed opodatkowania i sprzed finansowania, podczas gdy obliczenia WG-KS opierają się zwykle o przepływy pieniężne po opodatkowaniu oraz stopę dyskonta po sfinansowaniu. W praktyce, ponieważ łatwiej jest uzyskać informacje dotyczące stopy dyskonta po opodatkowaniu, jednostki sprawozdawcze często stosują proces polegający na obliczeniu stopy sprzed opodatkowania wychodząc od stopy po opodatkowaniu. Rzadko kiedy jest to zwykle ubruttowanie: Zespół wskazał, że proces ten powinien obejmować tylko korektę skutków podatkowych dostępnych na rynku.

Obliczenie zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o:		
	WG	WU
Perspektywa	<ul style="list-style-type: none"> Potencjalny nabywca (przegląd rynku, scenariusz sprzedaży). 	<ul style="list-style-type: none"> Dalsze wykorzystywanie ośrodka generującego przepływy pieniężne (składnika aktywów).
Prognozy przepływów pieniężnych	<ul style="list-style-type: none"> Eliminacja synergii charakterystycznych dla danego podmiotu, nieosiągalnych dla innych uczestników rynku; uwzględnienie tylko takich, które każdy racjonalny uczestnik rynku włączyłby do swoich obliczeń. Uwzględnienie zwiększeń ośrodków generujących przepływy pieniężne / składników aktywów (inwestycje, planowane wydatki kapitałowe, zwiększenie kapitału obrotowego) jeżeli racjonalni uczestnicy rynku oczekiwaliby tych nakładów i uwzględnili to w cenie przejęcia. Podjęcie uwzględniające wszystko (tj. również przepływy pieniężne związane z finansowaniem i opodatkowaniem). Korekta prognoz, tak aby przyjęte założenia były zgodne z założeniami uczestników rynku. 	<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnienie synergii charakterystycznych dla danego podmiotu. Eliminacja usprawnień ośrodka generującego przepływy pieniężne / składnika aktywów (uwzględnia się koszty utrzymania i bieżącej obsługi). Punktem wyjścia są dane sprzed opodatkowania i sprzed finansowania (standard wymaga oceny eliminującej przepływy pieniężne związane z finansowaniem charakterystycznym dla jednostki oraz z opodatkowaniem). Dalsze wykorzystywanie składnika aktywów, przepływy pieniężne szacuje się dla składnika aktywów / ośrodka generującego przepływy pieniężne w jego obecnym stanie.
Stopa dyskonta	<ul style="list-style-type: none"> Stopa dyskonta charakterystyczna dla danego składnika aktywów / ośrodka generującego przepływy pieniężne. W praktyce oblicza się ją zwykle przy wykorzystaniu grupy podobnych jednostek dla odzwierciedlenia kosztów kapitałowych ponoszonych przez uczestnika rynku (potencjalnego nabywcę). 	<ul style="list-style-type: none"> Stopa dyskonta charakterystyczna dla danego składnika aktywów / ośrodka generującego przepływy pieniężne (tj. nie dla podmiotu). Przed opodatkowaniem.
Restrukturyzacja	<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnia się potencjalną restrukturyzację i jej dalsze skutki, jeżeli wszyscy racjonalnie działający uczestnicy rynku podjęliby takie inwestycje i uwzględnili je w cenie nabycia. 	<ul style="list-style-type: none"> Skutki potencjalnej restrukturyzacji (MSR 37) eliminuje się z prognoz przepływów pieniężnych.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji zawarte w aktualnej wersji MSR 36

Prócz ujawnienia znaczącej utraty wartości występującej w danym okresie, standard wymaga ujawnienia określonych informacji dotyczących każdego ośrodka generującego przepływy pieniężne, który obejmuje znaczącą część wartości firmy lub innych aktywów niematerialnych o nieograniczonym okresie użytkowania (nieznaczną utratę wartości wykazuje się zbiorczo w ograniczonym zakresie).

Jeżeli WG-KS nie została obliczona w oparciu o ocenę rynku (np. publicznie dostępne dane rynkowe lub umowę zakupu), wymogi dotyczące ujawniania informacji są podobne, jak w przypadku WU. Choć jak ustaliliśmy, są one niemal identyczne, różnią się leżącymi u podstaw założeniami, w ujawnianych informacjach należy zatem jednoznacznie wskazać podstawy dokonanych obliczeń.

MSR 36 zawiera również wymóg dotyczący ujawnienia wrażliwości wartości odzyskiwalnej ośrodka generującego przepływy pieniężne na możliwe zmiany podstawowych założeń. Wymóg ten wykracza nieco poza generalne wymagania dotyczące niepewności szacunków zawarte w MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”, ponieważ wymaga ujawnienia wartości przypisanej podstawowym założeniom, która, jak zauważył Zespół, nie zawsze jest podawana. Jeszcze jedno spostrzeżenie Zespołu dotyczy ujawniania wyników testów utraty wartości firmy: w MSR 1 zawarty jest wymóg ujawniania ocen kierownictwa dokonanych w procesie stosowania zasad rachunkowości przyjętych przez dany podmiot (innych niż szacunki), które mają największy wpływ na wielkość kwot wykazanych w sprawozdaniu finansowym. Zespół zauważył, że testowanie wartości godziwej wymaga dokonania znaczących ocen, które należy przedstawić zgodnie z omawianym wymogiem zawartym w MSR 1.

Informacje, których ujawnienie wymagane jest, gdy wartość odzyskiwalną ustalono na podstawie możliwej do zaobserwowania WG-KS lub WU:

- kwota bilansowa wartości firmy / innych aktywów niematerialnych o nieograniczonym okresie użytkowania alokowana do danego ośrodka generującego przepływy pieniężne;
- podstawę określenia wartości odzyskiwalnej danego ośrodka generującego przepływy pieniężne (tj. w oparciu o wartość użytkową lub o wartość godziwą pomniejszoną o koszt sprzedaży);
- jeżeli kwota odzyskiwalna oparta jest o prognozy zdyskontowanych przepływów pieniężnych:
 - opis podstawowych założeń,
 - opis przyjętej przez kierownictwo metody określenia wartości przypisanych poszczególnym założeniom, tj. w oparciu o doświadczenia historyczne lub źródła zewnętrzne oraz różnice między tymi założeniami a doświadczeniami lub zewnętrznymi źródłami informacji,
 - okres objęty prognozami przepływów pieniężnych (w oparciu o budżety finansowe / prognozy wraz z uzasadnieniem, jeżeli przekraczają one okres pięciu lat);
 - stopę wzrostu stosowaną do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych (dla WU: poza okresem objętym ostatnim budżetem / prognozą oraz uzasadnienie, jeżeli przekracza średnią długoterminową) oraz
 - stopę (stopy) dyskonta stosowaną do prognozowania przepływów pieniężnych.

Nasze publikacje i przydatne linki

Tytuł	Opis
	<p>Biuletyn MSSF</p> <p>Cykliczna publikacja poruszających tematy związane z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.</p>
	<p>Praktyczny przewodnik po MSSF / MSR 2012</p> <p>Przewodnik zawiera streszczenia zapisów wszystkich MSSF z uwzględnieniem zmian w MSSF wydanych do końca października 2011 r. oraz porównanie z Ustawą o rachunkowości (PSR).</p>
	<p>Wzorcowe Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe 2011 według MSSF</p> <p>Wzór skonsolidowanego sprawozdania finansowego opracowany w celu zilustrowania ujawnień wymaganych przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską, dla sprawozdań finansowych sporządzanych za okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2011 roku i później.</p>
	<p>Lista kontrolna ujawnień wymaganych w sprawozdaniach finansowych wg MSSF sporządzonych według stanu na 31 grudnia 2010 roku</p> <p>Lista kontrolna stanowiąca podsumowanie wymogów Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) dotyczących ujawnień i prezentacji. Lista kontrolna jest narzędziem pomagającym użytkownikom w stwierdzeniu, czy zostały spełnione wymogi MSSF dotyczące prezentacji i ujawniania. Nie obejmuje natomiast wymogów MSSF dotyczących ujęcia i wyceny.</p>
	<p>Przewodnik po znowelizowanych standardach MSSF 3 i MSR 27</p> <p>Niniejszy przewodnik poświęcony jest przede wszystkim sposobom rozliczania połączeń jednostek gospodarczych zgodnie z MSSF 3(2008). W odpowiednich miejscach zawiera on odniesienia do MSR 27(2008) – w szczególności w odniesieniu do definicji kontroli, rozliczania udziałów niesprawujących kontroli oraz zmian struktury własnościowej.</p>
	<p>Przewodnik po MSSF 8 Segmenty Operacyjne</p> <p>Publikacja przedstawia najważniejsze zasady związane z implementacją i zastosowaniem MSSF 8, wykorzystując liczne przykłady zastosowania poszczególnych rozwiązań zawartych w standardzie, jak również przykładowe formy prezentacji danych o segmentach operacyjnych.</p>

Wszystkie powyższe publikacje można pobrać bezpłatnie na stronie Deloitte: www.deloitte.com/pl/mssf

Przydatne linki

MSSF

Publikacje i aktualne informacje dotyczące MSSF.
www.deloitte.com/pl/MSSF

Na tej stronie można znaleźć aktualne informacje dotyczące zmian w MSSF i interpretacjach oraz praktyczne materiały źródłowe.
www.iasplus.com

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR)
www.iasb.org

Międzynarodowa Federacja Księgowych (IFAC)
www.ifac.org

Polskie Standardy Rachunkowości

Ministerstwo Finansów
www.mf.gov.pl

Komisja ds. Papierów Wartościowych i Giełd
www.kpwig.gov.pl

Krajowa Izba Biegłych Rewidentów
www.kibr.org.pl

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce
www.skwp.org.pl

Deloitte

Dodatkowe informacje dotyczące usług, programów, szkoleń i publikacji
www.deloitte.com/pl/audyt

US GAAP

A amerykańska Rada ds. Standardów Rachunkowości
www.fasb.org

Komisja ds. Papierów Wartościowych i Giełd USA
www.sec.gov

Unia Europejska

Unia Europejska (strona główna)
www.europa.eu.int

Europejska Grupa Doradcza ds. Sprawozdawczości Finansowej
www.efrag.org

Europejska Federacja Księgowych
www.fee.be

Komitet Europejskich Regulatorów Rynku Papierów Wartościowych
www.cesr-eu.org

Deloitte Polska
www.deloitte.com/pl

Deloitte Global
www.deloitte.com

Kontakt

Członkowie Zespołu Technicznego Deloitte Audyt:

Piotr Sokołowski

Partner

E-mail: psokolowski@deloitteCE.com

Marcin Samolik

Starszy Menedżer

E-mail: msamolik@deloitteCE.com

Przemysław Zawadzki

Menedżer

E-mail: pzawadzki@deloitteCE.com

Paweł Tendera

Starszy Specjalista

E-mail: ptendera@deloitteCE.com

www.deloitte.com/pl

Przynależność do Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych oznacza członkostwo w prestiżowej, eksperckiej organizacji dbającej o rozwój polskiego rynku kapitałowego oraz reprezentującej interesy notowanych spółek.

Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych, jako reprezentant spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, służy środowisku emitentów wiedzą i doradztwem w zakresie regulacji rynku giełdowego oraz praw i powinności uczestniczących w nim spółek. Będąc organizacją ekspercką, dąży do szerzenia i wymiany wiedzy umożliwiającej rozwój rynku kapitałowego i nowoczesnej gospodarki rynkowej w Polsce. Stowarzyszenie istnieje od roku 1993 roku, oferując pomoc i konsultacje dla spółek członkowskich w zakresie wymogów prawnych, regulacji rynku, relacji inwestorskich. Obecnie SEG skupia ponad 230 spółek notowanych na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych oraz alternatywnym rynku New Connect, reprezentujących ponad 80 proc. kapitalizacji emitentów krajowych. Pracami SEG kieruje prezes Beata Stelmach.

Stowarzyszenie podejmuje prace na rzecz rozwoju rynku kapitałowego, głównie za pomocą działań regulacyjnych i edukacyjnych. W zakresie regulacji bierze czynny udział w inicjowaniu zmian regulacyjnych i przeciwdziałaniu pojawianiu się regulacji niekorzystnych dla emitentów. Dzięki posiadanym kompetencjom SEG stworzył rekomendacje w zakresie elektronicznych Walnych Zgromadzeń mające służyć spółkom publicznym. Obecnie spółki mają możliwość organizacji e-WZA wraz z przywilejem korzystania z elektronicznego prawa głosu. Wypracowane przez nas rekomendacje normują wiele istotnych kwestii, które dotychczas pozostawały niejasne i rodziły wątpliwości interpretacyjne. Uzyskujemy również wiele opinii prawnych ułatwiających implementację wydawanych aktów prawnych oraz opinii stosownych władz, jak interpretacja Ministerstwa Finansów w zakresie tworzenia Komitetów Audytu w spółkach publicznych. Na poziomie uregulowań unijnych, dzięki pracom w European Issuers SEG korzysta z możliwości wsparcia inicjatywy Komitetu Prawnego EI a tym samym wpływu na podejmowane działania regulacyjne. Bierze udział w konsultacjach ustaw i rozporządzeń jak również w nowelizacjach kodeksu Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW.

Wdrożenie działań regulacyjnych odbywa się poprzez organizację seminariów i konferencji służących też pogłębianiu wiedzy z zakresu relacji inwestorskich oraz ustawowych obowiązków informacyjnych, aspektów prawnych (nowelizacje aktów prawnych) czy też finansowych (zmiany w rachunkowości zarządczej). W działalności szkoleniowej Stowarzyszenia udział bierze rocznie ok. 1500 uczestników podczas kilkunastu spotkań organizowanych na warszawskim parkiecie, jak również poprzez transmisję w czasie rzeczywistym. Jako promotor nowoczesnych rozwiązań SEG rekomenduje wykorzystanie komunikacji elektronicznej, przewidzianej w KSH, w rozwoju relacji inwestorskich oraz komunikacji z inwestorami. Wyrazem działań ukierunkowanych na poprawę komunikacji spółki z otoczeniem jest również organizacja Konkursu Złota Strona Emitenta wspierającego spółki w poprawie jakości witryn korporacyjnych.

Przystępując do Stowarzyszenia Emitent otrzymuje wiele przywilejów oraz wymiernych korzyści:

- bierze udział w forum wymiany informacji i doświadczeń, poprzez uczestnictwo w spotkaniach skierowanych do osób zatrudnionych w poszczególnych obszarach spółki: -członków Rad Nadzorczych, - członków Zarządów, - pracowników zajmujących się: księgowością, zarządzaniem finansami, relacjami inwestorskimi, zagadnieniami prawnymi, zarządzaniem ryzykiem etc.
- otrzymuje dostęp do specjalnych zasobów serwisu – aktualnych aktów prawnych, opinii i konsultacji dotyczących rynku,
- posiada możliwość wpływu na tworzone regulacje oraz uzyskania za pośrednictwem SEG opinii właściwych władz oraz opinii prawnych,
- jest w posiadaniu bieżących informacji o planowanych i wchodzących w życie regulacjach,
- uzyskuje możliwość bezpłatnego udziału w wydarzeniach edukacyjnych organizowanych przez SEG oraz zniżki przy udziale w wydarzeniach patronackich,
- posługuje się przywilejem używania logo Stowarzyszenia oraz formuły: "Spółka należy do Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych" na drukach firmowych, w internecie i e-mail, w broszurach, biuletynach i pismach,
- posiada zniżki na uczestnictwo w studiach podyplomowych z zakresu rachunkowości i finansów skierowanych do członków komitetu audytu,
- ma możliwość zamieszczania danych korporacyjnych na stronie internetowej Stowarzyszenia – logo spółki, dane teleadresowe,
- uzyskuje możliwości otrzymywania bezpłatnego egzemplarza raportów publikowanych we współpracy z audytorami, kancelariami prawnymi, Giełdą Papierów Wartościowych oraz innymi instytucjami rynku,
- korzysta z możliwości podnoszenia poziomu wiedzy na temat zasad funkcjonowania rynku kapitałowego – spotkania szkoleniowe dla debiutantów.

Więcej informacji na stronie: www.seg.org.pl

Deloitte świadczy usługi audytorskie, konsultingowe, doradztwa podatkowego i finansowego klientom z sektora publicznego oraz prywatnego, działającym w różnych branżach. Dzięki globalnej sieci firm członkowskich obejmującej 150 krajów oferujemy najwyższej klasy umiejętności, doświadczenie i wiedzę w połączeniu ze znajomością lokalnego rynku. Pomagamy klientom odnieść sukces niezależnie od miejsca i branży, w jakiej działają. 195 000 pracowników Deloitte na świecie realizuje misję firmy: stanowić standard najwyższej jakości.

Specjalistów Deloitte łączy kultura współpracy oparta na zawodowej rzetelności i uczciwości, maksymalnej wartości dla klientów, lojalnym współdziałaniu i sile, którą czerpią z różnorodności. Deloitte to środowisko sprzyjające ciągłemu pogłębianiu wiedzy, zdobywaniu nowych doświadczeń oraz rozwojowi zawodowemu. Eksperti Deloitte z zaangażowaniem współtworzą społeczną odpowiedzialność biznesu, podejmując inicjatywy na rzecz budowania zaufania publicznego i wspierania lokalnych społeczności.

Nazwa Deloitte odnosi się do jednej lub kilku jednostek Deloitte Touche Tohmatsu Limited, prywatnego podmiotu prawa brytyjskiego z ograniczoną odpowiedzialnością i jego firm członkowskich, które stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne. Dokładny opis struktury prawnej Deloitte Touche Tohmatsu Limited oraz jego firm członkowskich można znaleźć na stronie www.deloitte.com/pl/onas